ҚАРАҒАНДЫ ОБЛЫСЫНЫҢ ТІЛДЕРДІ ДАМЫТУ ЖӨНІНДЕГІ БАСҚАРМАСЫ
ҚАРАҒАНДЫ ОБЛЫСЫНЫҢ ТІЛДЕРДІ ОҚЫТУ ОРТАЛЫҒЫ

150 Жыл Ахмет БАЙТҰРСЫНҰЛЫ

ҚАЗАҚ ТІЛІ

A1

ҚАРАПАЙЫМ ДЕҢГЕЙ

ДЕНСАУЛЫҚ САЛАСЫНДА ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУШІЛЕРГЕ АРНАЛҒАН ОҚУ ҚҰРАЛЫ

ҚАРАҒАНДЫ, 2023

1-САБАҚ КІРІСПЕ

Қазақ тіліне тән дыбыстар:
ә, ө, ұ, ү, і, қ, ғ, ң, h

Ә – дауысты, жіңішке. «Ә» дыбысын айтқанда тіл алға созылады да, ұшы астыңғы тіске тиеді.

дәрігер

дәке

Әә

дәрумен

дәрі

1. Тыңдаңыз, жазыңыз.

Әә

_____ _____
_____ _____
_____ _____

LIVEWORKSHEETS

1-САБАҚ

Ғ – ұяң дауыссыз дыбыс. Тілдің ұшы тілдің астыңғы түбіне тиеді. Тілдің үстіңгі жағы таңдайға тиеді. Қазақ тілінде Ғ дыбысы тек қана жуан (а, ы, о, ұ) дауыстылармен тіркесіп айтылады.

Ғ ғ

қағаз

сағат

ғимарат

жуан дауысты дыбыстар

жіңішке дауысты дыбыстар

Қ,Ғ { А О Ұ Ы

Ә Ө Ү І Е } К,Г

1. Тыңдаңыз, жазыңыз.

Ғ ғ

_____ _____

_____ _____

_____ _____

1-САБАҚ

Ө – жіңішке дауысты, еріндік. Айтылғанда ерін алға созылып, ауыз домалақ болып жай ғана ашылады да, дыбыс ұзақ айтылады.

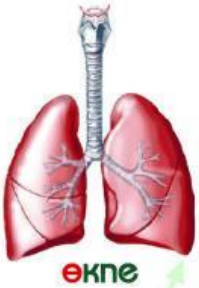

өкпе

көз

Ө ө

көзілдірік

қызуөлшеғіш

1. Тыңдаңыз, жазыңыз.

Ө ө

_____ _____

_____ _____

_____ _____

LIVEWORKSHEETS

1-САБАҚ

Ұ дыбысын айтқанда ерін сүйірленіп, алға қарай жиырылады, дауыс созылып, еркін шығады. Тіл ұшы астыңғы тістен алыстап, арт жағы жоғары көтеріледі. Ұ дыбысы жуан дауысты дыбыс. Айтқанда дауыс жуан естіледі.

Ұ ұ

ұнтақ

құлақ

мұрын

1. Тыңдаңыз, жазыңыз.

Ұ ұ

_____ _____
_____ _____
_____ _____

1-САБАҚ

Ү дыбысын айтқанда ерін сүйірленіп, алға қарай жиырылады. Тілдің ұшы астыңғы тіске тіреледі де, екі жағы көтеріліп үстіңгі азу тістермен қабысады.

Ү ү

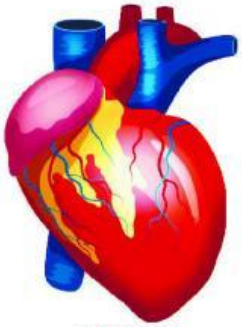

жүрек

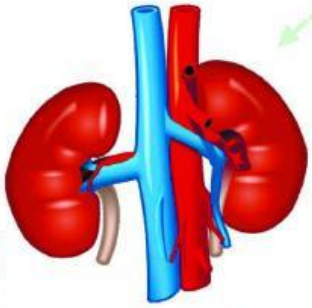

бүйрек

түтік

1. Тыңдаңыз, жазыңыз.

Ү ү

_____ _____
_____ _____
_____ _____

LIVEWORKSHEETS

1-САБАҚ

І – жіңішке, қысаң, езулік дауысты дыбыс. І дыбысын айтқанда жақ қысаң ашылып, тілдің ұшы астыңғы тістерге тиеді. Қысқа және анық айтылады.

тіл

І і

тіс

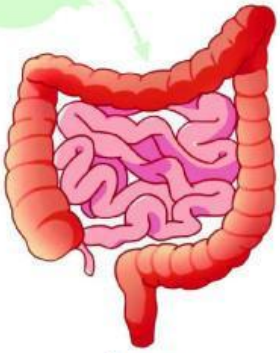

ішек

1. Тыңдаңыз, жазыңыз.

І і

_____ _____

_____ _____

_____ _____

1-САБАҚ

Қ – дыбысын айтқанда тіл артқа тартылады, ерін созылады, тілдің ұшы астыңғы тіске тиеді, түбірі жұмсақ таңдайға тіреледі. Дем жоғары көтерілген тіл мен таңдай арасынан атылып шығады. Қ дыбысы өте жиі қолданылады.

жақпамай

Қ қ

мақта

асқазан

1. Тыңдаңыз, жазыңыз.

Қ қ

_____ _____

_____ _____

_____ _____

LIVEWORKSHEETS

1-САБАҚ

Ң - үнді. «ң» дыбысын айтқанда тіл ұшы төменгі тістерге қарай жылжиды, тілдің артқы жағы артқы таңдайға қатты қысылады.

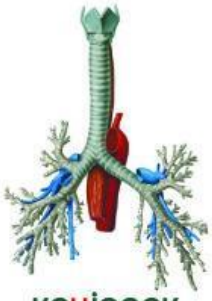

кеңірдек

Ңң

қаңқа

өңеш

1. Тыңдаңыз, жазыңыз.

Ңң

_____ _____

_____ _____

_____ _____

1-САБАҚ

h – бұл дыбысты айтқан кезде дауыс байламдары бірігеді, ауа ағыны кедергілерге тап болмай, тез өтеді. Тілдің ұшы астыңғы тістерге жанасады.

hh

гауһар

жиһаз

1. Тыңдаңыз, жазыңыз.

h

_____ _____

_____ _____

_____ _____

LIVEWORKSHEETS

2. Тыңдаңыз, бос орындарды толтырыңыз. Есте сақтаңыз.

3. Оқыңыз, есте сақтаңыз.

тұшкіру | жөтелу | ыстығы көтерілу | қалтырау

тамақ ауыру | басы ауыру | жүрек айну | іш бұру

LIVEWORKSHEETS